

Motion till riksdagen 2011/12:U331

av **Caroline Szyber m.fl. (KD, C, FP)**

Burma

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen ska agera för att ett internationellt tryck upprätthålls på den burmesiska regimen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige tydligt ska föra fram kravet att alla politiska fångar i Burma släpps.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om cross-border-bistånd till Burma.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ta ställning för en FN-ledd undersökande kommission till Burma.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att en högnivådialog kommer till stånd mellan representanter för de olika etniska minoriteterna, demokratirörelsen och militären i Burma.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige och EU behöver en strategi för hur och när man vidtar åtgärder mot regimen i Burma.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige och EU aktivt bör försöka påverka Burmas grannländer till en politik som bättre gynnar en demokratisk utveckling och motverkar MR-brott i Burma.

Motivering

Utvecklingen i Burma är inne i ett kritiskt skede. Rapporter från landet indikerar att en viss förändring är initierad av Burmas styre, med president Thein Sein i spetsen. Ett första möte har hållits mellan presidenten och Aung San

Fel! Okänt namn på

Suu Kyi, vissa restriktioner på medier har tagits bort och politiskt aktiva inne i landet upplever en större frihet att agera, åtminstone i Rangoon. Samtidigt kvarstår stora problem i landet, och i vissa avseenden har dessa förvärrats sedan det riggade valet i november förra året. Fortfarande sitter runt 2 000 politiska fångar fängslade, konflikterna i vissa av gränsområdena har ökat – med grova MR-brott som konsekvenser – och NLD (National League for Democracy) är fortfarande olagligförklarad som parti. Den konstitution som låg till grund för det ofria valet 2010 och som fortfarande ger militären orimligt och odemokratiskt stor makt ligger kvar.

Sverige och omvärlden bör göra sitt yttersta i detta skede för att stödja de demokratiska krafterna, både inne i Burma och i exil, som arbetar för en verklig övergång från diktatur till demokrati. Det är av högsta vikt att upprätthålla trycket på Burmas regim, så att verklig förändring genomförs. Sverige kan här vara en tydligare röst.

Ett fortsatt internationellt tryck på den burmesiska regimen

Sverige måste agera för att ett internationellt tryck även fortsättningsvis hålls på den burmesiska regimen. De förändringar som vi nu ser i Burma måste i alla fall delvis sägas komma ifrån en kontinuerlig press från omvärlden med bl.a. sanktioner, krav på frisläppande av Aung San Suu Kyi och övriga politiska fångar, ett fördömande av valet 2010, förslaget om en FN-ledd kommission för att undersöka brott mot mänskligheten och krigsbrott, m.m. Det är av högsta vikt att det internationella samfundet är fortsatt aktivt och bibehåller ett tryck på regimen för att fortsatta förändringar ska ske. Enbart när konkreta förbättringar går att se i landet, både gällande demokratisering och upphörande av grova MR-övergrepp, bör lättnader ske.

Den burmesiska demokratiörelsen arbetar alltså under extremt svåra förutsättningar. Det är fortfarande oklart hur mycket den politiska oppositionen vågar agera inne i landet och risken för nya arresteringar kvarstår, samtidigt som ca 2 000 politiska fångar (29 september 2011) fortsatt är frihetsberövade. Det är av yttersta vikt att de politiska fångarna släpps, för att den politiska förändringen i Burma ska kunna ses som genuin och seriöst menad. Sverige bör tydligt och konsekvent ta upp frågan om de politiska fångarnas frigivande i varje kontakt med regimen i Burma.

Kriget mot de etniska minoriteterna

Konflikterna mellan militären och de etniska minoriteter som främst finns i Burmas gränsområden har på flera håll intensifierats sedan valet förra året, med grova och kontinuerliga övergrepp som följd. Bara i östra Burma finns det uppskattningsvis en halv miljon internflyktingar till följd av juntans krigföring mot civila. Till detta ska läggas de flera hundratusen flyktingar som

lever i läger i grannländerna och de miljontals migrantarbetare som arbetar under mycket svåra villkor, framförallt i Thailand.

Civilbefolkningen lider hårt under militärens offensiver och ingen humanitär hjälp släpps fram till dessa områden. Den enda hjälp som kommer in är genom s.k. back-packer-team som illegalt tar sig in över gränserna och hjälper befolkningen med basal sjukvård och de mediciner som de klarar att bära i sina ryggsäckar. Områdena är kraftigt minerade och enda chansen till vård för minoffer är att de bärs genom djungeln till kliniker på andra sidan gränsen som kan ta hand om dem – om de överlever.

Våldtäkt används som vapen i kriget mot minoriteterna. Matförråd bränns upp, byar bränns ner och risplantor dras upp ur fälten. Att det är civila som är måltavlan kan inte vara mer uppenbart. Dessa människor kan inte lämnas utan hjälp. Sverige måste bidra med cross-border-bistånd så att humanitärt bistånd kan nå fram.

FN-ledd undersökning och trepartsdialog

Enligt den nya konstitution som trädde i kraft i Burma i samband med valet garanteras alla delar av militärregimen straffrihet för begångna brott. Trots årtionden av förföljelse och mord på civila, tvångsflyttningar och tortyr, sexuellt våld och tvångsarbete, där de etniska minoriteterna varit den främsta måltavlan, går därmed dessa människor ostraffade. Dessa brott är så allvarliga att FN:s särskilda rapportör om de mänskliga rättigheterna i Burma, Tomás Ojea Quintana, har rekommenderat att FN inrättar en kommission för att undersöka om dessa brott innebär krigsbrott och brott mot mänskligheten. Förslaget om en s.k. Commission of Inquiry (COI) har sedan rapporten kom i mars fått ett allt större stöd, och hittills har 16 regeringar (per den 28 september 2011) öppet gått ut och stött förslaget. Vi anser att riksdagen bör ge regeringen till känna att även Sverige bör ta ställning för en COI till Burma.

Sverige bör också arbeta för att en dialog på högsta nivå kommer till stånd mellan regimen, demokratiörelsen och de olika etniska minoriteterna för att en verklig demokratisk förändring ska kunna ske och fred äntligen bli av för Burmas folk.

En mer strategisk EU-politik och regional påverkan

EU har en gemensam politik gällande Burma. Denna innehåller en del sanktioner som EU har lyckats enas om vad gäller Burma. Dessa är av olika slag – i stor utsträckning handlar det om en lista med personer som inte får visum till Sverige och vars eventuella tillgångar i Europa ska frysas. Den innehåller också ett vapenembargo och ett antal ekonomiska sanktioner. Sanktionerna borde även omfatta den så lukrativa olje- och naturgasutvinningsbranschen men gör inte det i nuläget. Just nu är det viktigt att inte släppa på de sanktioner som EU har gentemot Burma, utan att konkreta och irreversibla förändringar skett i landet. Det är av högsta vikt att EU har en tydlig strategi för när

Fel! Okänt namn på

sanktioner eventuellt ska upphävas eller nya införas, med tydliga hållpunkter, där släppandet av politiska fångar och ett stopp av attackerna på civilbefolkningen är centrala komponenter.

EU och Sverige måste i högre utsträckning försöka påverka länder i regionen kring Burma till en mer konstruktiv hållning. EU har nära relationer till Asean inom ramen för ASEM-samarbetet, där också Burma finns med. Många tror att i alla fall en del av förändringsivern i Burma just nu grundas i att regimen vill ha ordförandeskapet i Asean 2014. Ett ordförandeskap för Burma i Asean skulle i nuläget inte vara försvarbart och Sverige bör påpeka detta för de andra Aseanländerna.

Många av Burmas grannländer, framförallt Kina och Thailand, investerar stora pengar i naturresursutvinning i Burma, som i många fall leder till ökade konflikter och MR-övergrepp, och sällan ger några fördelar till befolkningen. Problemen med dessa investeringar bör uppmärksammas. Thailand har dessutom hotat med att stänga flyktinglägren längs den thai-burmesiska gränsen och skicka tillbaka den burmesiska exilrörelsen som verkar i landet. Detta vore i nuläget en katastrof och måste hindras. Sverige har nära relationer till Thailand som borde kunna påverkas till att föra en mer aktiv och värderingsstyrd politik gentemot Burma. Även Indien med sin demokratiska historia skulle kunna spela en mer aktiv roll för att påverka Burmas framtid i positiv riktning.

Stockholm den 29 september 2011

Caroline Szyber (KD)

Fredrick Federley (C)

Roger Haddad (FP)